

LIETUVOS SKAUTŲ SAJUNGA

PATVIRTINTA
Lietuvos skautų sąjungos tarybos
2022 m. kovo 27 d. nutarimu nr. XI-34

LIETUVOS SKAUTŲ SAJUNGOS RIKIUOTĖS NUOSTATAI

I. BENDROJI DALIS

- 1.1. Rikiuotės nuostatai nustato rikiuotės tvarką Lietuvos skautų sąjungos (toliau - LSS) vienetams. Rikiuotė ugdo skautų dėmesį ir kolektyviškumą, tobulina jų gebėjimą valdyti savo kūną, ugdo ištvėrmę ir tai lemia skautų drausmę kasdieniniame gyvenime.
- 1.2. Rikiuotės tikslai:
 - 1.2.1. išrikiuoti/perrikiuoti vienetai;
 - 1.2.2. ugdyti skautų drausmę bei tiksliai vykdyti vadovų komandas;
 - 1.2.3. tobulinti vadovavimo vienetams įgūdžius;
 - 1.2.4. komandinės dvasios ugdymas bei stiprinimas;
 - 1.2.5. vienetų bei LSS reprezentacija.
- 1.3. Rikiuotės rengimo užduotys:
 - 1.3.1. išmokyti skautus tiksliai vykdyti įstatuose bei nuostatuose nustatytas skautų pareigas;
 - 1.3.2. išmokyti skautus atlikti rikiuotės veiksmus;
 - 1.3.3. parengti vienetų vadovus valdyti vienetų rikiuotes ir mokyti skautus rikiuotės veiksmų.

II. PAGRINDINĖS NUOSTATŲ SAŲVOKOS

- 2.1. **Rikiuotė** – nuostatuose nustatyta skautų ir skautiškų vienetų išsidėstymo bendriems veiksams tvarka.
- 2.2. **Frontas** – kryptis, į kurią žiūri rikiuotėje stovintys skautai/-ės.
- 2.3. **Sparnas** – rikiuotės dešinysis ar kairysis šonas. Rikiuotei apsisukus ar pasisukus, sparnų pavadinimai nesikeičia.
- 2.4. **Tarpas** – atstumas tarp vienas šalia kito esančių dviejų skautų (vienetų).
- 2.5. **Nuotolis** – atstumas tarp dviejų vienas už kito esančių skautų (vienetų).
- 2.6. **Eilė** – ją sudaro vienas šalia kito esantys skautai/-ės (vienetai).
- 2.7. **Dvieilė (trieilė)** – rikiuotė, kurioje vienos eilės skautai/-ės stovi už kitos eilės skautų. Eilės vadinamos pirmąja, antrąja ir trečiąja (rikiuotei apsisukus, eilių pavadinimai nesikeičia).

- 2.8. **Vora** – rikiuotė, kurioje skautai/-ės (vienetai) stovi vienas už kito. Voros eilėje gali būti po vieną, po du ir daugiau skautų (vienetų).
- 2.9. **Rikiuotės vadovas** – skautas/-ė vadovaujantis/-i visai rikiuotei (pvz.: komendantas ar pan.).
- 2.10. **Vieneto vadovas** – skautas/-ė vadovaujantis/-i vienetai rikiuotėje.
- 2.11. **Vėliavininkas** – skautas/-ė, atsakingas/-a už vieneto vėliavą ir atliekantis su ja veiksmus rikiuotės metu.
- 2.12. **Gairelininkas** – skautas/-ė, atsakingas/-a už vieneto gairelę ir atliekantis su ja veiksmus rikiuotės metu.
- 2.13. **Paruošiamoji komanda** – komandos dalis, kai nurodomas veiksmas.
- 2.14. **Vykdomoji komanda** – komandos dalis, kai vykdomas veiksmas.
- 2.15. **Standartinė rikiuotė** – rikiuotė, kai tarpas tarp skautų yra per atremtos į juosmenį rankos plotį, o nuotolis – per vieną rikiuotės žingsnį arba per ištiestos prieš save kairės rankos atstumą nuo priekyje stovinčio skauto.
- 2.16. **Išretintoji rikiuotė** – rikiuotė, kai tarpai tarp skautų yra per ištiestos kairės rankos ilgį arba didesni, nustatyti rikiuotės vadovo, o nuotolis – didesnis nei žingsnis (du, trys ar didesnis, nustatytas rikiuotės vadovo) iki rikiuotės priekyje stovinčio skauto.

2.17. **Simboliai (ženklai):**

○ Skautas	ⒹⒶ Draugininko adjutantas	Ⓚ Stovyklos komendantas
🚩 Gairelininkas	Ⓓ Draugininkas	Ⓥ Stovyklos viršininkas
Ⓟ Paskiltininkas	ⒹⒶ Tuntininko adjutantas	🚩 Vėliavininkas/Gairelininkas
Ⓢ Skiltininkas	Ⓓ Tuntininkas	🚩 Vėliava

III. RIKIUOTĖS RENGIMAS

- 3.1. Rikiuotės rengimas yra praktinis dalykas, kai kiekvieno rikiuotės veiksmo (pratimo) mokoma daugkartinių pratybų metu. Paprastai rikiuotės mokymai vyksta skautiškame vienete, nors vieneto rikiuotės rengimo pagrindas yra individualus skautų mokymas;
- 3.2. Skautų mokymo metodai:
- 3.2.1. supažindinimas su rikiuotės komandomis – vieneto vadovas privalo pasakyti pratimo pavadinimą (įvardyti veiksmą, pratimą) ir nurodyti, kada, kuriuo tikslu jis atliekamas. Išvardyti komandas, pagal kurias atliekamas pratimas (veiksmas);
- 3.2.2. pratimo (veiksmo) demonstravimas - vieneto vadovas, prieš pradėdamas mokytį skautus, privalo parodyti, kaip atliekamas pratimas pagal nuostatų reikalavimus. Pirmiausia demonstruojamas visas pratimas, po to – dalimis (elementais), trumpai paaiškinant jų atlikimo tvarką. Kad skautai/-ės geriau suprastų pratimo esmę, vieneto vadovas gali leisti skautams patiems pabandyti atlikti parodytą pratimą (supažindinti su rikiuotės pratimu ir jam demonstruoti skiriama kiek įmanoma mažiau mokymams skirtu laiku).

IV. RIKIUOTĖS VALDYMAS

- 4.1. Rikiuotės valdymo komanda yra vadovo žodinis įsakymas. Nuo to, kaip komanduojama ar įsakoma, priklauso komandos tikslumas.
- 4.2. Atsižvelgiant į vieneto sudėtį, komanduojama vadovaujantis šiomis taisyklėmis:
 - 4.2.1. Komanduodamas vietoje vadovas stovi atsisukęs į vieneto rikiuotę, o sukomandavęs judesį/veiksmą, juda kartu su vienetu;
 - 4.2.2. Komanduodamas žygiavimo metu vadovas pasuka galvą į vieneto pusę;
 - 4.2.3. Vadovams be rikiuotės vadovo leidimo išeiti iš rikiuotės draudžiama.
- 4.3. Mokymų metu vadovas turi stovėti tokioje vietoje, iš kurios galėtų kontroliuoti skautų veiksmus ir laiku ištaisyti jų klaidas.
- 4.4. Kad būtų sutelkiamas skautų dėmesys prieš kitą rikiuotės veiksmą komanda pradedama kreipiniu: „Skiltie (Draugove, Tunte, kt.), <...>“ (toliau nuostatų pavyzdžiuose naudojama „Skiltie, <...>“). Ši komanda nepakeičia/nesustabdo pratimo (veiksmo) atlikimo.
- 4.5. Atšaukiant ankstesnio pratimo/veiksmo vykdymą, vietoje arba judant, komanduojama: „ATŠAUKTA!“
- 4.6. Vienetų vadovai komanduoja balsu, sutartiniais ženklais (rankomis, švilpuku ir kt.). Prireikus valdymo priemonės gali būti dubliuojamos.
- 4.7. Pareigos rikiuotės metu:
 - 4.7.1. Vadovas privalo:
 - 4.7.1.1. nurodyti rikiavimosi vietą ir rikiuotės rūšį, reikiamas pasiimti priemonės;
 - 4.7.1.2. patikrinti ir žinoti savo vieneto skautų skaičių;
 - 4.7.1.3. reikalauti tinkamos skautų išvaizdos, reikiamų priemonių;
 - 4.7.1.4. palaikyti drausmę, kad komandos ir signalai būtų vykdomi tiksliai, o skautai/-ės veiktų darniai.
 - 4.7.2. Skautas privalo:
 - 4.7.2.1. prisiderinti ir susitvarkyti uniformą;
 - 4.7.2.2. žinoti savo vietą rikiuotėje, mokėti greitai į ją atsistoti, laikytis nurodytų tarpų tarp skautų;
 - 4.7.2.3. be vadovo leidimo neišeiti iš savo vietos rikiuotėje, nesikalbėti, nekramtyti, atidžiai klausyti komandų, greitai ir tiksliai jas vykdyti ir netrukdyti tai daryti kitiems.
- 4.8. Daugumą rikiuotės komandų sudaro dvi dalys: parengiamoji (nuostatuose parengiamosios komandos rašomos mažosiomis raidėmis) ir vykdomoji (nuostatuose – didžiosiomis raidėmis). Viena komandos dalis nėra visa komanda (toks skirstymas paprastina skautų mokymą ir rikiuotės valdymą). Pavyzdžiui, komanda: „Skiltie, deši – NĖN!“ yra dviejų dalių.
 - 4.8.1. Parengiamoji komandos dalis taip pat gali būti ir sudėtinė. Pvz., komandoje: „Skiltie, žengte MARŠ!“ Žodis „skiltie“ sutelkia dėmesį, kad skautai/-ės suklustų, o žodis „žengte“ nurodo veiksmą, kuris bus atliekamas. Taigi komandos: „Skiltie, žengte – MARŠ!“ parengiamoji komanda yra „skiltie, žengte“, „Skiltie, žengte – MARŠ!“
 - 4.8.2. Vykdomoji komandos dalis nustato veiksmo atlikimo pradžią. Komandos: „Skiltie, žengte – MARŠ!“ vykdomoji komanda yra „marš“.
 - 4.8.3. Komandos „RAMIAI!“ ir „LAISVAI!“ yra vykdomosios komandos. Šių komandų parengiamoji dalis yra kreipinys. Pavyzdžiui, komanda: „Skiltie – RAMIAI!“ žodis „skiltie“ yra parengiamoji komanda, o žodis „ramiai“ - vykdomoji. Pavyzdžiui, komanda: „Stovykla – LAISVAI!“ žodis „stovykla“ yra parengiamoji komanda, o žodis „laisvai“ - vykdomoji.

V. INDIVIDUALŪS SKAUTO VEIKSMAI RIKIUOTĖJE

5.1. Kiekvienas rikiuotės veiksmas atliekamas pradedant nuo stovėsenos „RAMIAI“, išskyrus komandas „POILSIS!“ ir „PASITAISYK!“

5.2. Stovėseną RAMIAI!

5.2.1. Į rikiuotės stovėseną „RAMIAI!“ atsistojama kreipiantis į vadovą, saliuuojant, giedant Valstybės himną, komanduojuant ir/ar išgirdus parengiamąją komandą (kreipinį) kartu su vykdomąja komanda „RAMIAI!“ (žr. pav. 1a)

5.2.2. Išgirdus šią komandą:

5.2.2.1. reikia suglausti kulnus, batų priekius išskėsti per pado plotį; visu kūno svoriu remtis į pėdas; stovėti tiesiomis kojomis, nelenkti jų per kelius; pilvą įtraukti, pilnai išsitiesti; krūtinę truputį atstatyti į priekį, pečius truputį atlošti;

5.2.2.2. galvą pakelti ir žiūrėti tiesiai prieš save, smakro neatkišti; nekalbėti ir nejudėti, kol nebus kitos komandos;

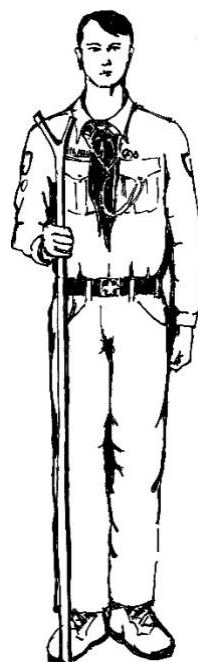
5.2.2.3. rankas laisvai nuleisti, plaštakas nukreipti delnais į vidų laikyti prie šonų ties šlaunų viduriu, delnai sugniaužti į kumščius, didysis pirštas turi būti išilgai kelnių siūlės.

5.2.3. Skautai/-ės ir skautai vyčiai, kurie rikiuotėje stovi su lazda, po komandos „RAMIAI!“ turi stovėti kaip nurodyta 5.2.2.1 – 5.2.2.3 punktuose, dešinę ranką laikyti aukščiau lazdos vidurio, lazdos apatinis galas laikomas prie dešinės pėdos pirštų remiant jį į žemę, kairę ranką laikyti pagal 5.2.2.3 punktą (žr. pav. 1b).

5.2.4. Stovėti pozicijoje „RAMIAI!“ iki kitos komandos.

1a

1b

1 pav. Stovėseną *ramiai*

5.3. Stovėseną „LAISVAI“

5.3.1. Į stovėseną „LAISVAI“ atsistojama iš stovėsenos „RAMIAI“.

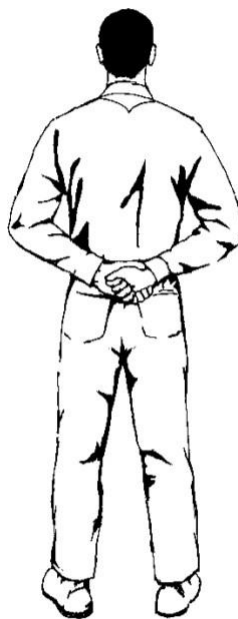
5.3.2. Į stovėseną „LAISVAI“ atsistojama išgirdus parengiamąją komandą (kreipinį) kartu su vykdomąja komanda „LAISVAI!“ (žr. pav. 2).

5.3.3. Išgirdus šią komandą:

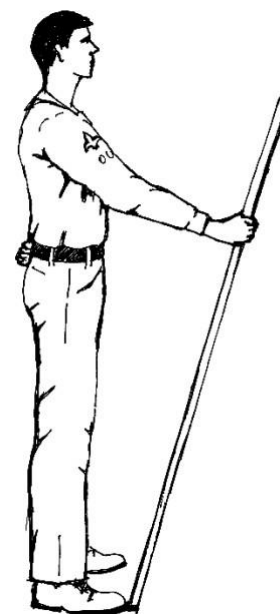
- 5.3.3.1. kairę koją reikia pastatyti pečių plotyje; stovėti tiesiomis kojomis, nelenkiant jų per kelius, visu kūno svoriu remiantis į pėdas;
 - 5.3.3.2. rankas, kiek sulenktas, sunerti už nugaros (kaire ranka suimti dešinės rankos plaštaką) (žr. pav. 2b);
 - 5.3.3.3. galvą laikyti tiesiai ir žiūrėti į priekį; nekalbėti ir nejudėti, kol nebus duota kita komanda.
- 5.3.4. Skautai/-ės, turintys lazda, po komandos „LAISVAI!“ turi stovėti kaip nurodyta 5.3.2.1 – 5.3.2.3 punktuose, dešinę ranką laikyti truputį aukščiau lazdos vidurio, lazdos apatinis galas laikomas prie dešinės pėdos pirštų remiant jį į žemę, lazda pasvirusi į priekį per ištiestą ranką (žr. pav. 2c); kairę ranką laikyti pagal 5.3.2.3 punktą.
- 5.3.5. Skautai vyčiai turintys lazda po komandos „LAISVAI!“ – turi pastatyti kairę koją pečių plotyje ir remtis ant lazdos dvišakumo savo rankų dilbiais.
- 5.3.6. Vyresniosioms skautėms, kandidatėms į vyr. skaites po komandos „LAISVAI!“ – atpalaiduoti kairę koją, kelią truputį palenkti į priekį, visu kūno svoriu remtis ant dešinės kojos, rankos sukryžiuojamos priekyje – dešinė ranka ant kairės rankos, arba gale pagal 5.3.2.1 punktą.

2a

2b

2c

2 pav. Stovėseną *laisvai*

5.4. Stovėseną „POILSIS!“

5.4.1. Į stovėseną „POILSIS“ atsistojama iš stovėsenos „LAISVAI“.

5.4.2. Išgirdus komandą „POILSIS“ – neišeinant iš savo rikiuotės vietos galima judinti kojas, nuleisti rankas, pasisukti į šonus iki kitos komandos.

5.5. Veiksmai pagal komandą „PASITAIŠYK!“

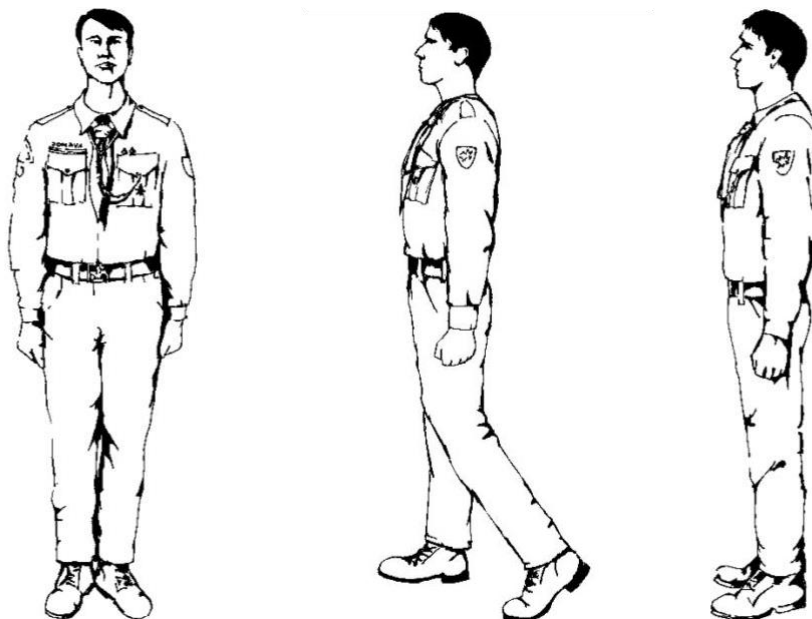
5.5.1. Komanda „PASITAIŠYK“ skirta uniformos susitvarkymui.

5.5.2. Išgirdus komandą „PASITAIŠYK!“ neišeinant iš savo rikiuotės vietos reikia susitvarkyti uniformą; esant reikalui galima prašyti leidimo išeiti iš rikiuotės.

5.5.3. Susitvarkius arba rikiuotės vadovui sukomandavus „BAIK TAISYTIS!“ – reikiabaigti tvarkytis ir atsistoti į prieš tai buvusią stovėseną.

5.6. Sukiniai vietoje

- 5.6.1. „Deši-NĖN!“ – reikia pasisukti į dešinę 90o; suktis ant dešinės kojos kulno ir ant kairės pirštų. Pasisukus kairiąją nesulenktą per kelį koją pristatyti tiesiausia kryptimi (žr. pav. 3);
- 5.6.2. „Kai-RĖN!“ – reikia pasisukti į kairę 90o, suktis ant kairės kojos kulno ir ant dešinės pirštų. Pasisukus dešiniąją nesulenktą per kelį koją pristatyti tiesiausia kryptimi;
- 5.6.3. „Ap-LINK!“ – reikia pasisukti į kairę 180o, suktis ant kairės kojos kulno ir ant dešinės pirštų. Pasisukus kairiąją nesulenktą per kelį koją pristatyti tiesiausia kryptimi;
- 5.6.4. Skautai/-ės ir skautai vyčiai turintys lazda, alikdami sukinius vietoje po paruošiamosios komandos kilsteli lazda nuo žemės ir, po vykdomosios komandos atlikę sukinį, lazda vėl pastato ant žemės.

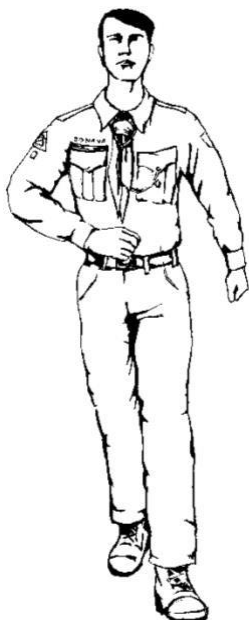
3 pav. Sukinys *dešinėn*

VI. RIKIUOTĖS ŽINGSNIS IR ŽYGIAVIMAS

- 6.1. Pradinė žygiavimo padėtis – stovėseną „RAMIAI“.
- 6.2. Visi žygiavimo veiksmai, išskyrus bėgimą, atliekami rikiuotės žingsniu. Žygiavimas rikiuotės žingsniu yra stovėsenos „RAMIAI“ ir atitinkamo žingsnio derinys.
- 6.3. Rikiuotės žingsnis
 - 6.3.1. Eiti rikiuotės žingsniu pradama po komandos „Žengte-MARŠ!“.
 - 6.3.1.1. Išgirdus paruošiamąją komandą – kūnas pasvyra šiek tiek į priekį ir jo svoris labiau perkeliamas ant dešinės kojos;
 - 6.3.1.2. po vykdomosios komandos, žiūrint tiesiai prieš save, kaire koja žengiamas visas žingsnis pirmyn.
 - 6.3.1.3. Išgirdus vykdomąją komandą su tikslu žingsnių skaičiumi bei kryptimi - žengiama nurodytą skaičių žingsnių ir sustojama (pvz.: Tris žingsnius atgal „žengte – MARŠ!“ Išgirdus vykdomąją komandą, žengiama nurodytą žingsnių skaičių pradėdant kaire koja atgal ir sustojama. Tris žingsnius į kairę (dešinę) „žengte – MARŠ!“ Išgirdus vykdomąją komandą, kairė (dešinė) koja pastatoma į šoną ir pristatoma antroji koja. Šis veiksmas atliekamas tiek kartų, kiek buvo

nurodyta komandoje). Šiame punkte apibrėžtais atvejais - rankomis nemosuojama.

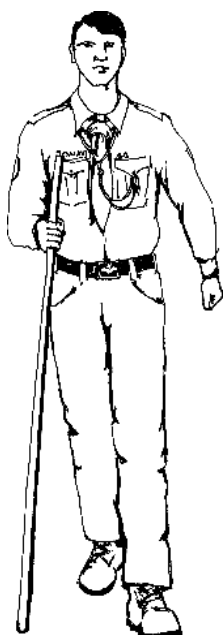
- 6.3.2. Žingsniuojant rikiuotėje kojos statomos nuo kulno ant visos pėdos. Rankomis laisvai mojuojama lengvai lenkiant per alkūnę ne aukščiau juosmens, išilgai kūno į priekį ir atgal atvedant ranką per delno plotį. Keliant kairę koją keliami dešinė ranka ir atvirkščiai (žr. pav. 4a, 4b).
 - 6.3.3. Rikiuotė ar skautas/-ė stabdomas pradžioje sukomandavus „Vietoje – MARŠ!“, po to komanduojuant „STOK!“
 - 6.3.4. Žygiuoti vietoje pradedama sukomandavus Vietoje „žengte – MARŠ!“
 - 6.3.4.1. Po vykdomosios komandos – pradedama žygiuoti vietoje pakeliant kojų pirštus virš žemės. Koja statoma nuo pirštų ant visos pėdos į tą pačią vietą. Rankomis mosuojama žingsnio taktu taip, kaip aprašyta 6.3.3 punkte.
 - 6.3.4.2. Žygiavimo metu duodama komanda Vietoje – „MARŠ!“ Po vykdomosios komandos žengiamas dar vienas žingsnis, pristatoma antroji koja ir pradedama žygiuoti vietoje, kaip aprašyta 6.3.5.1 punkte.
 - 6.3.4.3. Judėjimui tęsti komanduojuama „Pirmyn-MARŠ!“ Šios komandos vykdomoji dalis tariama, kai kairė koja paliečia žemę. Po vykdomosios komandos, žengiamas žingsnis dešine koja vietoje, o kaire koja žengiamas visas žingsnis į priekį (t.y. prasideda žygiavimas į priekį).
 - 6.3.5. Skautai/-ės ir skautai vyčiai, kurie turi lazda, rikiuotės žingsnio metu ją neša dešine ranka ir stato ant žemės kartu su kairės kojos žingsniu; kaire ranka mosuojama taip, kaip aprašyta 6.3.3 punkte (žr. pav. 4c, 4d).
 - 6.3.6. Skautai/-ės ir skautai vyčiai, kurie turi lazda, žygiuojant vietoje dešine ranka suimta lazda laiko vertikaliai, šiek tiek pakelta virš žemės.
- 6.4. Žygiuojant vietoje būtina laikytis lygiavimo ir nustatytų atstumų.

4a

4b

4c

4d

4 pav. Rikiuotės žingsnis

6.5. Sukiniai žygiuojant

6.5.1. Žygiuojant sukamasi sukomandavus „Dešinèn (kairèn) – MARŠ!“

6.5.2. Komandos „Dešinèn – MARŠ!“ vykdomoji dalis tariama statant ant žemės dešinę koją, o komandos „Kairèn – MARŠ!“ – statant kairę koją. Po vykdomosios komandos žengiamas vienas žingsnis, pasisukama ant kojos pirštų 90o kampu nurodyta kryptimi ir tęsiant mostus rankomis bei keliant priešingą koją pilnam žingsniui, tęsiamas judėjimas.

6.5.3. Sukinių metu žygiavimo tempas nelėtinamas.

VII. SALIUTAVIMAS

7.1. Skautai/-ės saliotuoja giedant Valstybės himną, gerbiant vėliavą, vykstant įžodžiui, sveikinantis, raportuojant ir kitais atvejais nurodžius rikiuotės vadovui.

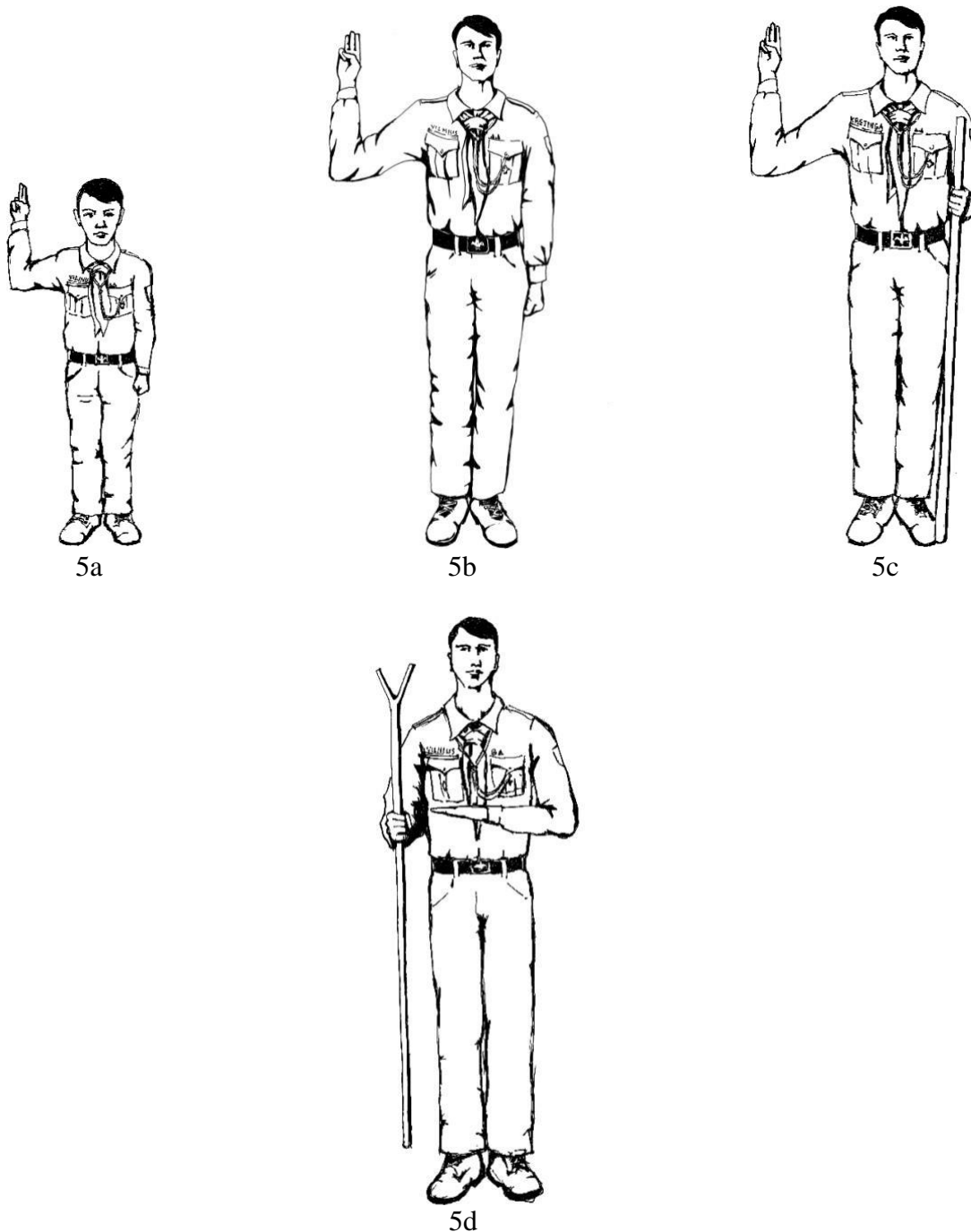
7.2. Saliutuojama tik ryšint skautišką kaklaraištį.

7.3. Mažasis saliotas

7.3.1. Saliutuojant mažuoju saliotu, dešinę ranką sulenkti per alkūnę šalia savęs, tris suglaustus pirštus (jaunesniems skautams du pirštus (žr. pav. 5a)) ištiesti ir nukreipti į viršų (saliutuojant su galvos apdangalu pirštai nukreipiami į jį), o nykštį uždėti ant mažojo piršto, kairę ranką laikyti kaip stovėsenoje „RAMIAI“ (žr. pav. 5b).

7.3.2. Skautai/-ės, kurie turi lazda, ją ima į kairę ranką, ir saliotuoja mažuoju saliotu kaip nurodyta 7.3.1 punkte (žr. pav. 5c);

7.3.3. Skautams vyčiams saliotuojant mažuoju saliotu, lazda dešine ranka laikoma vertikaliai, kiek pakelta nuo žemės; kairė ranka sulenкта ir laikoma horizontaliai ties krūtine (žr. pav. 5d).

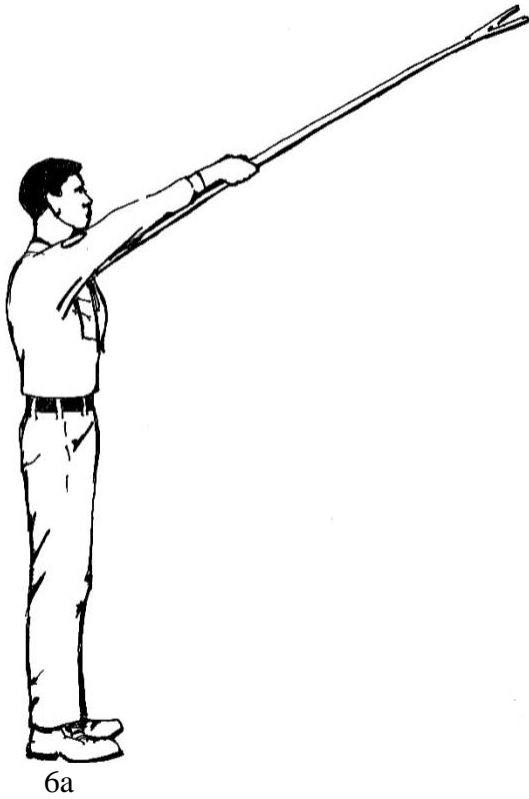

5 pav. Mažasis salius

7.4. Didysis salius

- 7.4.1. Didysis salius yra naudojamas tik įžodžio metu.
- 7.4.2. Saliutuojant didžiuoju saliu, dešinę ranką ištiesti prieš save, plaštaka turėtų būti nežymiai aukščiau viršugalvio, pirštai laikomi taip pat kaip aprašyta 7.3.1 punkte, kairę ranką laikyti kaip stovėsenoje „RAMIAI“ (žr. pav. 6a).
- 7.4.3. Skautai/-ės, kurie turi lazda, ją ima į kairę ranką, ir saliutuoja didžiuoju saliu kaip nurodyta 7.4.2 punkte.

7.4.4. Skautams vyčiams saliotuojant didžiuoju saliotu, dešine ranka suimama lazda per vidurį ir ištiesiama prieš save taip, kad plaštaka būtų nežymiai aukščiau viršugalvio, kairė ranka laikoma kaip stovėsenoje RAMIAI (žr. pav. 6b).

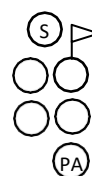
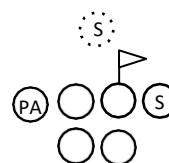
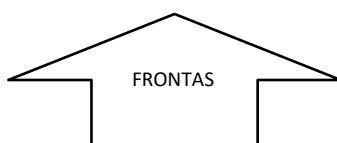
6 pav. Didysis saliotas

VIII. SKILTIES RIKIUOTĖ

8.1. Rikiuotės tvarka ir judėjimas

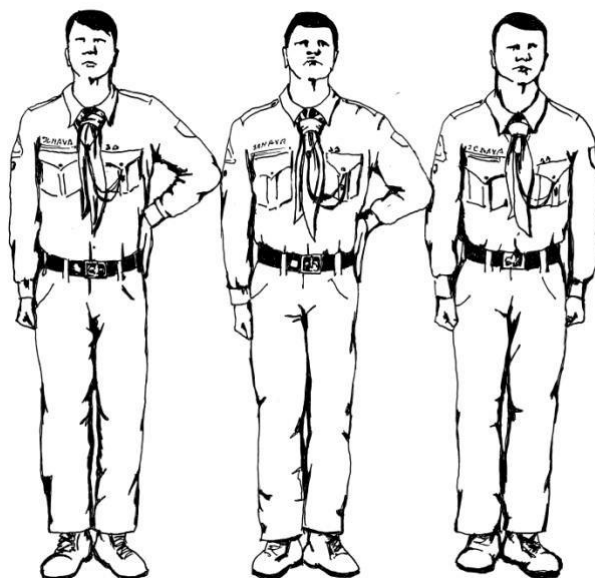
- 8.1.1. Skiltis rikiuojama į dvi pagrindines rikiuotes: eilę (žr. 7 pav.) (dvieilę (žr. 8 pav.) ir vorą (po vieną (žr. 9 pav.) ar du (žr. 10 pav.).
- 8.1.2. Skiltininkas paprastai būna rikiuotės priekyje du žingsnius prieš rikiuotę, kai skiltis išsirikiavusi vora, arba rikiuotės dešiniajame sparne, kai skiltis išsirikiavusi eile.
- 8.1.3. Gairelininko vieta visada rikiuotės dešiniajame sparne skiltininkui iš kairės (veiksmai rikiuotėje su gairele aprašyti Vėliavų nuostatuose).
- 8.1.4. Paskiltininko vieta visada rikiuotės gale. Mokydamas skautus veiksmų rikiuotėje, skiltininkas komandoja ir stebi skautų veiksmus būdamas prieš rikiuotę ar eidamas greta rikiuotės.

8.2. Skilties rikiuotės (rikiavimas)

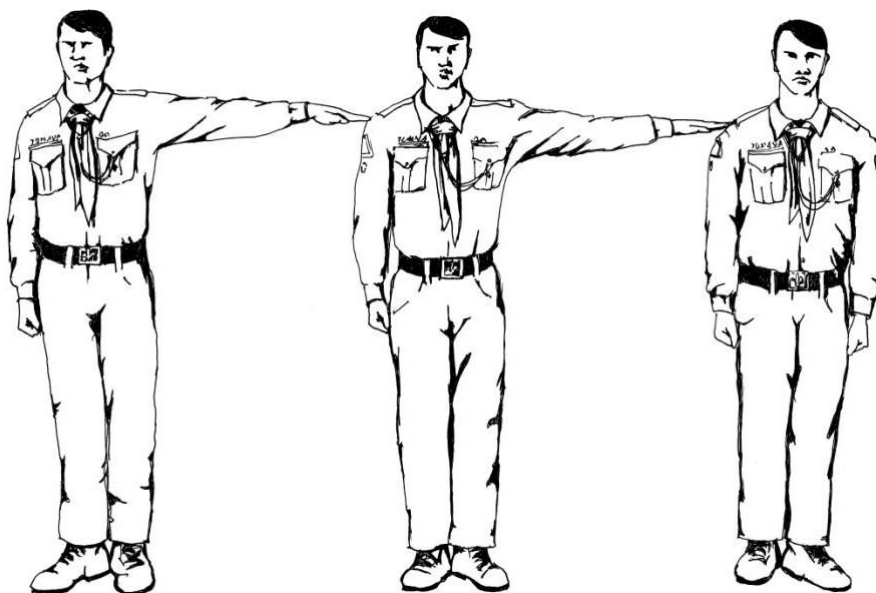
8.3. Rikiuotės rūšys

- 8.3.1. Rikiuotė būna standartinė, išretintoji ir žygio.
- 8.3.2. Standartinė rikiuotė – rikiuotė, kai tarpas tarp skautų yra per atremtos į juosmenį rankos plotį, o nuotolis – per vieną rikiuotės žingsnį arba per ištiestos prieš save kairės rankos atstumą nuo priekyje stovinčio skauto (žr. 11 pav).
- 8.3.3. Išretintoji rikiuotė – rikiuotė, kai tarpai tarp skautų yra per ištiestos kairės rankos ilgį arba didesni, nustatyti rikiuotės vadovo nuožiūra (žr. 12 pav.), o nuotolis – didesnis nei žingsnis (du, trys ir daugiau) iki priekyje stovinčio skauto.

11

pav. *Standartinė rikiuotė*

12

pav. *Išretintoji rikiuotė*

8.3.4. Žygio rikiuotė – tai skautų (vienetų) išdėstymas vora į rikiuotės gylį. Skautai gali būti išdėstyti vora po vieną, vora po du, vora po tris. Ši rikiuotė taikoma žygyje. Jei būtina, žygio rikiuotė gali būti išretintoji.

8.4. Skilties rikiavimas eile

- 8.4.1. Skilčiai rikiuotis eilėn komanduoja: „Skiltie, eilėn – RIKIUOK!“ Jeigu rikiuotės vadovas nenurodo, kokia rikiuote rikiuotis, skiltis rikiuojasi standartine rikiuote. Skilčiai rikiuotis išretintąja rikiuote komanduoja: „Skiltie, išretintąja eile – RIKIUOK!“
- 8.4.2. Skiltininkas komanduoja atsistojęs ramiai veidu į frontą, o skautai greitai rikiuojasi į savo vietas į kairę nuo jo pagal ūgį arba, kaip nurodyta skiltininko.
- 8.4.3. Skilčiai išsirikiavus, skiltininkas duoda komandą: „Skiltie – RAMIAI!“
- 8.4.4. Skautams išsiskirstyti duodama komanda: „Skiltie – IŠSISKIRSTYK!“ Skautai turi išsiskirstyti (pasklisti).
- 8.5. Skilties rikiavimas vora
 - 8.5.1. Stoti žygio rikiuotėn komanduoja: „Skiltie – Voron po vieną (du, tris) – RIKIUOK!“, ir skilties skautai rikiuojasi už rikiuotės vadovo (žr. 9, 10 pav.).
 - 8.5.2. Kitoms komandoms duoti skiltininkas atsistoja prieš rikiuotę taip, kad matytų visus skautus.
- 8.6. Veiksmai pagal komandą: „Skiltie – LYGIUOK!“ („Kairėn – LYGIUOK!“) (iš stovėsenos ramiai)
 - 8.6.1. Skilties skautams išsirikiavus eile, vienodiems tarpams tarp skautų nustatyti, rikiuotei lygiuoti komanduoja: „Skiltie – LYGIUOK!“ Jeigu nenurodoma, į kurią pusę lygiuotis, lygiuojama į dešinįjį sparną.
 - 8.6.2. Skilties skautams išsirikiavus eile, standartinei rikiuotei lygiuoti po vykdomosios komandos lygiuok visi skautai, išskyrus dešiniojo sparno skautą (skautus), pasuka galvas dešinėn ir sulenktų per alkūnes kairių rankų plaštakas atremia į savo klubus (išskyrus paskutinį rikiuotėje stovintį skautą) taip, kad alkūnėmis liestų greta esančio skauto ranką, ir atsistoja taip, kad kiekvienas matytų ketvirtojo skauto krūtinę, skaičiuodamas save pirmuoju (išskyrus išretintąją rikiuotę).
 - 8.6.3. Po komandos: „Skiltie, kairėn – LYGIUOK!“ – visi, išskyrus kairiojo sparno skautą, pasuka galvas kairėn, ir sulenktų per alkūnes kairių rankų plaštakas atremia į savo klubus (išskyrus paskutinį rikiuotėje stovintį skautą) taip, kad alkūnėmis liestų greta esančio skauto ranką, ir atsistoja taip, kad kiekvienas matytų ketvirtojo skauto krūtinę, skaičiuodamas save pirmuoju (išskyrus išretintąją rikiuotę).
 - 8.6.4. Lygiuodami skautai gali judėti pirmyn, atgal ar į šonus, pažiūrėti žemyn.
 - 8.6.5. Dvieilėje rikiuotėje pirma yra nustatomi nuotoliai tarp eilių, o po to tarpai tarp skautų. Po vykdomosios komandos lygiuok nuotoliui nustatyti antrosios (trečiosios) eilės skautai žiūri į priešais stovinčio skauto pakaušį, ištiesia prieš save kaires rankas taip, kad jos būtų uždėtos ant priekyje stovinčių skautų kairiųjų pečių. Nuotoliams išsilygiavus atliekamas tarpų lygiavimas.
 - 8.6.6. Lygiuojant išsirikiavus vora po vieną, du ar tris, kaip ir išsirikiavus dvieile, – pirma išlygiuojami nuotoliai, o po to tarpai.
 - 8.6.7. Skilties skautams išsirikiavus eile, išretintajai rikiuotei lygiuoti po vykdomosios komandos lygiuok visi, išskyrus dešiniojo sparno skautą, pasuka galvas dešinėn, ištiesia kairę ranką (išskyrus paskutinį rikiuotėje stovintį skautą) pečių lygyje taip, kad pirštų galai liestų šalia stovinčio skauto petį. Visi kiti veiksmai tokie patys, kaip ir lygiuojant standartine rikiuote.
- 8.7. Veiksmai pagal komandą: „Skiltie – RAMIAI!“
 - 8.7.1. Skautams išsilygiavus, skiltininkas komanduoja: „Skiltie – RAMIAI!“
 - 8.7.2. Išgirdę vykdomąją komandą, visi skautai atsistoja stovėseno ramiai.

8.8. Išsiskaičiavimas

8.8.1. Skilčiai perrikuoti atliekamas išsiskaičiavimas.

8.8.2. Skiltis, stovinti eile, išsiskaičiuoja pirmais antrais arba paeiliui skiltininkui sukomandavus: „Skiltie, pirmais antrais (paeiliui) – IŠSISKAIČIUOK!“ Po vykdomosios komandos visi skautai, išskyrus dešiniojo sparno skautą, staigiai pasuka galvas dešinėn; dešiniojo sparno skautas sako: Pirmas! Po to kairiau stovintis skautas staigiai atsuka galvą tiesiai ir sako: „Antras!“ ir t. t.

8.8.3. Skilčiai stovint dveile, pirmiausia išsiskaičiuoja pirma eilė, po to tęsia skaičiavimą antra eilė pradėdama skaičiavimą nuo dešiniame sparne stovinčio skauto taip, kaip aprašyta Nuostatų 4.8. skirsnyje b) papunktyje.

8.8.4. Skiltis, stovinti vora po vieną, išsiskaičiuoja pirmais antrais arba paeiliui skiltininkui sukomandavus: „Skiltie, pirmais antrais (paeiliui) – IŠSISKAIČIUOK!“ Po vykdomosios komandos visi skautai, pradėdant nuo pirmojo, paeiliui pasuka galvas kairėn (dešinėn, į tą pusę, kur stovi vadovas) ir sako: „Pirmas!, Antras!“ ir t. t.

8.8.5. Rikiuotės vadovai neišsiskaičiuoja.

8.9. Veiksmai pagal komandą: „Iš rikiuotės – IŠEIK!“

8.9.1. Skautui išeiti iš rikiuotės komanduojama: „Sese (broli) (du, tris ir t. t. žingsnius) iš rikiuotės – IŠEIK!“

8.9.2. Išgirdęs paruošiamąją komandą, skautas ramiai atsistoja ir atsako: „Aš!“

8.9.3. Išgirdęs vykdomąją komandą, skautas atsako: „Klausau!“ ir rikiuotės žingsniu išeina iš rikiuotės vieną žingsnį arba komandoje nurodytą žingsnių skaičių, skaičiuojant nuo pirmos eilės, ir sustoja.

8.9.4. Jeigu išeinama iš pirmos eilės, tą vietą užima antros eilės skautas.

8.9.5. Išeinantis iš antros eilės skautas deda kairę ranką ant pirmoje eilėje esančio skauto peties, šis žengia žingsnį pirmyn ir pristatomą žingsnį dešine koja į šoną, pristato kairę koja, praleidžia skautą ir atgaline tvarka grįžta į savo vietą.

8.9.6. Išeinantis iš antros eilės skautas, stovėjęs dešiniajame arba kairiajame rikiuotės sparne, žengia žingsnį dešine (kaire) koja į šoną, pristato kairę (dešinę) koja ir išeina iš rikiuotės nurodytą skaičių žingsnių, juos skaičiuodamas nuo pirmos eilės.

8.9.7. Visais atvejais užpildomas tik rikiuotės frontas.

8.10. Veiksmai pagal komandą: „PAS MANE!“

8.10.1. Rikiuotės vadovas, kviesdamas skautą iš rikiuotės, komanduoja: „Sese (broli) Varde – PAS MANE!“

8.10.2. Išgirdęs paruošiamąją komandą, skautas ramiai atsistoja ir atsako: „Aš!“

8.10.3. Išgirdęs vykdomąją komandą, skautas atsako: „Klausau!“ ir, žengęs vieną žingsnį nuo pirmos eilės tiesiai, sustoja, pasisuka į rikiuotės vadovą, trumpiausiu atstumu rikiuotės žingsniu prieina (priebėga) prie jo, sustoja per 3 žingsnius prieš jį ir pasisuka veidu į vadovą. Sustojęs, saliotuodamas mažuoju saliotu, skautas prisistato, pvz.: „Sese (broli) Varde, sesė (broli) Vardė!“

8.10.4. Išeidamas iš voros po vieną arba iš voros po du skautas, išgirdęs vykdomąją komandą, žengęs vieną žingsnį į kairę (dešinę), atlieka kitus veiksmus, aprašytus Nuostatų 4.10. skirsnio c) papunktyje.

8.11. Veiksmai pagal komandą: „Rikiuotėn – STOK!“

8.11.1. Grįžti (stoti) rikiuotėn komanduojama: „Sese (broli) Varde, rikiuotėn – STOK!“

8.11.2. Išgirdęs paruošiamąją komandą, skautas pasisuka į rikiuotės vadovo pusę ir atsako: „Aš!“ Išgirdęs vykdomąją komandą, atsako: „Klausau!“, pasisuka reikiama kryptimi ir rikiuotės žingsniu atgaline tvarka grįžta (stoja) į savo vietą rikiuotėje.

- 8.11.3. Kai skautas grįžta stoti į rikiuotę antroje eilėje, ties savo vieta prieš rikiuotę sustoja per 1 žingsnį ir pasisuka į rikiuotę. Pirmoje eilėje esantis skautas žengia žingsnį pirmyn ir pristatomą žingsnį dešine koja į šoną, pristato kairę koja, praleidžia skautą ir atgaline tvarka grįžta į savo vietą.
- 8.12. Skilties žygiavimas
- 8.12.1. Pradėti judėti iš vietos komanduojama: „Skiltie, žengte (bėgte) – MARŠ!“
- 8.12.2. Po vykdomosios komandos visi skautai vienu metu pradeda žygiuoti kaire koja pilnu žingsniu, išlaikydami lygiavimą (darnumą), nuotolius ir tarpus.
- 8.12.3. Lygiuojama pagal dešinįjį sparną, nepasukant galvos.
- 8.12.4. Skilčiai žygiuojant vietoje komanduojama: „Skiltie – Pirmyn – MARŠ!“ (vykdomoji komandos dalis tariama statant kairę koja). Po vykdomosios komandos marš visi skautai žengia dešine koja vieną žingsnį vietoje ir kaire koja žengia pilną žingsnį pirmyn.
- 8.12.5. Sustoti komanduojama: „Skiltie – vietoje MARŠ!“, po to komanduojama: „Vietoje – STOK!“ Ši komanda vykdoma, kaip aprašyta Nuostatų 3.2.2 skirsnyje.
- 8.13. Sukiniai skilčiai žygiuojant
- 8.13.1. Sukinius vietoje skyrius atlieka, kaip aprašyta Nuostatų 3.1.6 skirsnyje.
- 8.13.2. Žygiuodama skiltis atlieka šiuos sukinius: dešiniu (kairiu) sukiniu: dešinèn (kairèn), aplink, pusiau dešinèn (kairèn) marš.
- 8.13.3. Sukomandavus: „Skiltie, kairiu (dešiniu) sukiniu – MARŠ!“, po vykdomosios komandos kairiojo (dešiniojo) sparno skautas žygiuoja vietoje, pamažu sukdamasis kairèn (dešinèn). Kiti, lygiuodamiesi pagal kairįjį (dešinįjį) sparną (nepasukdami galvos), žygiuoja pusžingsniais kuo arčiau kairiojo (dešiniojo) sparno. Dešiniojo (kairiojo) sparno skautas žengia pilnu žingsniu, pamažu sukdamasis nurodyta kryptimi: „Skiltie, kairiu (dešiniu) sukiniu žengte – MARŠ!“.
- 8.13.4. Sukomandavus: „Skiltie, dešinèn (kairèn) – MARŠ!“ (iš padėties žygiuojant) (vykdomoji komandos dalis tariama žengiant ta koja, į kurią pusę bus sukamasi), po vykdomosios komandos marš visi skautai žengia vieną žingsnį pirmyn, pasisuka į dešinę (kairę) ir žengia pilną žingsnį dešine (kaire) koja nauja kryptimi (rankomis visą laiką mosuojama).
- 8.14. Skautų veiksmi po komandos „Skiltie – IŠSISKIRSTYK!“
- 8.14.1. Išsiskirstyti komanduojama: „Skiltie – IŠSISKIRSTYK!“
- 8.14.2. Išgirdę vykdomąją komandą, visi skautai greitai išsiskirsto į visas puses nuo rikiuotės vietos.

IX. DRAUGOVĖS RIKIUOTĖ

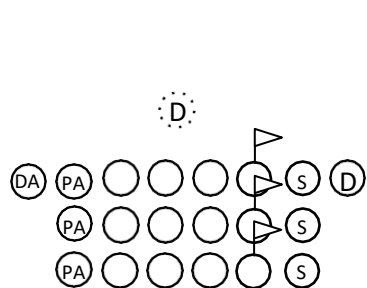
9.1. Bendrosios nuostatos

- 9.1.1. Draugininko vieta komanduojant draugovei rikiuotėje – 3 žingsniai priešais vieneto vidurį, o žygio rikiuotėje – per vieną žingsnį nuo pirmosios skilties eilės (žr. 13–18 pav.).
- 9.1.2. Rikiuodamas draugovę draugininkas komanduoja, pvz.: „Draugove, trieilin – RIKIUOK!“ (žr. 13 pav.). Po vykdomosios komandos pirmos skilties skiltininkas atsistoja veidu į draugininką (jeigu nėra kitos komandos) taip, kad draugovės rikiuotės vidurys būtų per tris žingsnius nuo draugininko, jo skilties skautai rikiuojasi į kairę nuo jo. Tuo pačiu metu antrosios ir trečiosios skilčių skiltininkai atsistoja už pirmosios

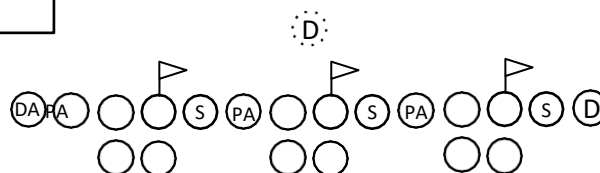
skilties skiltininko, o jų skautai – į kairę nuo jų. Skautai rikiuotėje stovi stovėseną ramiai.

9.13. Draugovė į vorą po vieną (du ar tris) rikiuojama vadovaujantis tais pačiais principais kaip rikiuojant skiltį.

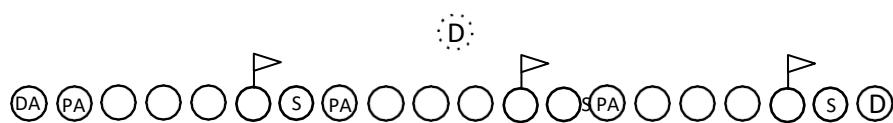
9.2. Draugovės rikiuotės rūšys

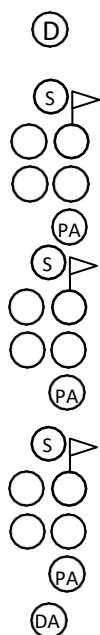
13 pav. Draugovės trieilė

14 pav. Draugovės dveilė

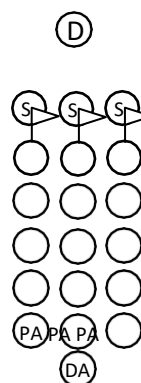
15 pav. Draugovės eilė

16 pav. Draugovės vora po du

17 pav. Draugovės vora po vieną

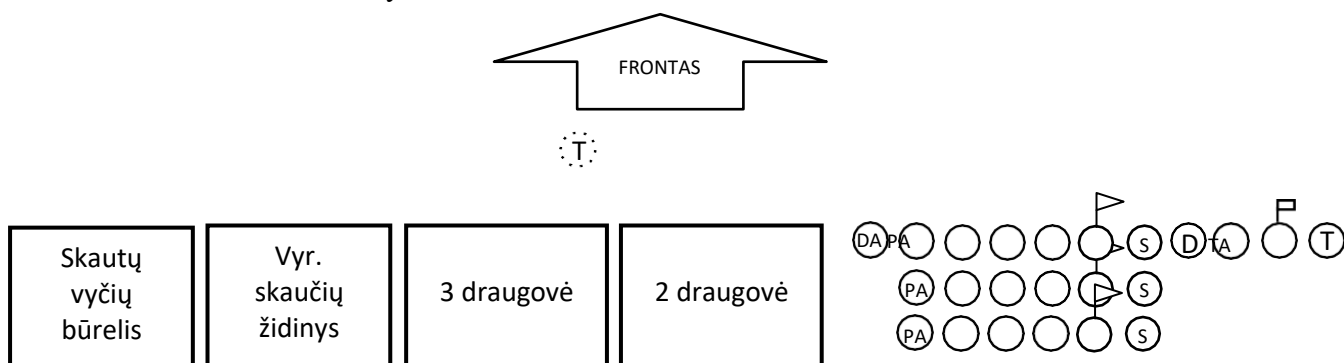
18 pav. Draugovės vora po tris

X. TUNTO RIKIUOTĖ

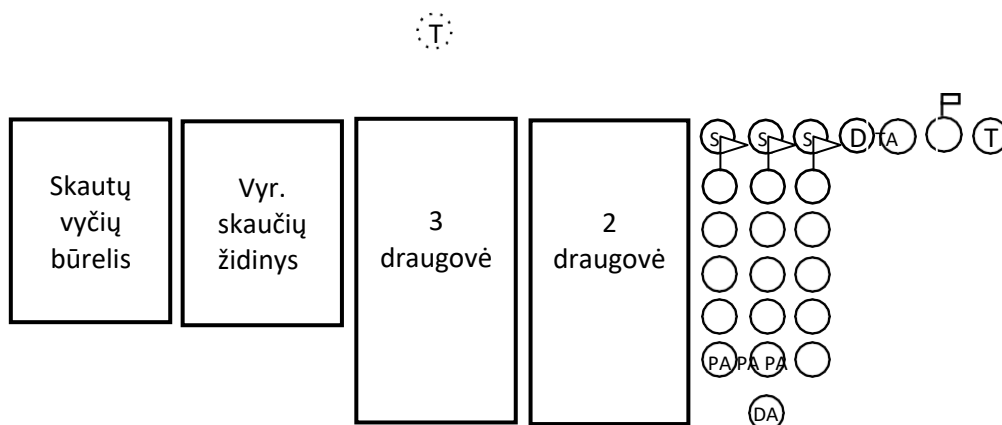
101. Tunto rikiavimo taisyklės

- 10.1.1. Tuntas rikiuojamas žygiuoti, stovyklų rikiuotėms ir ceremonijoms atlikti. Atstumus ir tarpus tarp draugovių nustato tuntininkas. Rikiuojama, lygiuojama, retėjama, tankėjama, persirikiuojama bei judėjimo kryptis keičiama pagal komandas, kurios aprašytos skyriuose apie skilties ir draugovės rikiuotes.
- 10.1.2. Tuntininko vieta – rikiuotėje, dešiniajame sparne, nuo jo į kairę stovi vėliavininkas (veiksmai rikiuotėje su vėliava aprašyti Vėliavų nuostatuose), tuntininko adjutantas, draugovės, suaugusių skautų gildija, vyresniųjų skaučių židinys ir skautų vyčių būrelis (žr. 19–21 pav.).
- 10.1.3. Tuntininko vieta komanduojuant tuntui rikiuotėje – 6 žingsniai priešais vieneto vidurį, tuo metu tuntininko vietą dešiniajame rikiuotės sparne užima tuntininko adjutantas.
- 10.1.4. Tuntininko vieta žygio rikiuotėje – priekyje per 3 žingsnius nuo vėliavininko, jei jo nėra – nuo tuntininko adjutanto (žr. 22 pav.).
- 10.1.5. Tunto vėliavą neša tuntininko adjutanto paskirtas skautas (vėliavininkas).
- 10.1.6. Tunto išskirstymas
- 10.1.7. Tuntui išskirstyti tuntininkas duoda komandą: „Vienetai – vienėtų vadovų ŽINIOJE!“ Vienėtų vadovai išveda savo vienetus iš rikiuotės vietos arba duoda komandą išsiskirstyk.

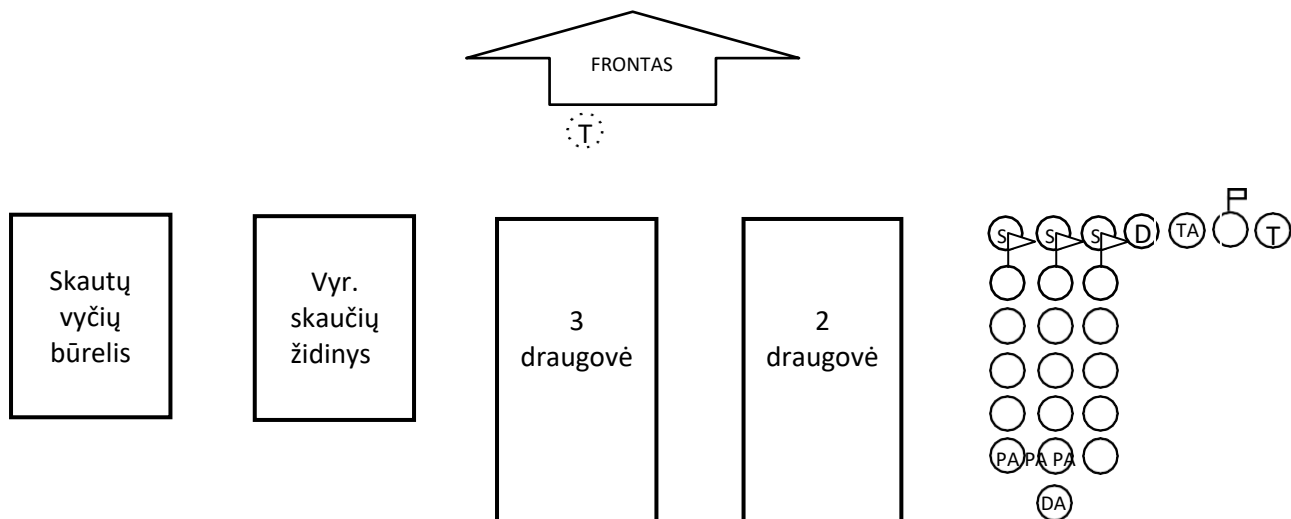
102. Tunto rikiuotės rūšys

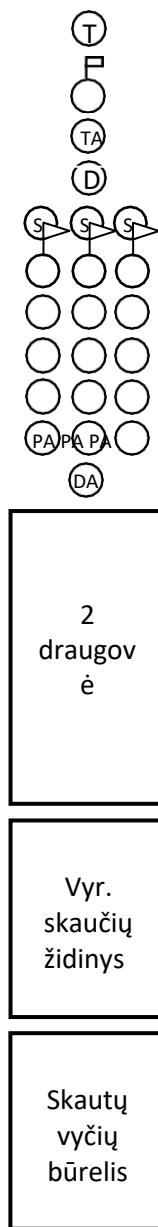
19 pav. Tunto trieilė

20 pav. Tunto standartinė draugovių vorų eilė

21 pav. Tunto išretintoji draugovių vorų eilė

22 pav. Tunto vora po tris

XI. STOVYKLOS RIKIUOTĖ

11.1. Bendrosios nuostatos

11.1.1. Stovykla rikiuojama stovyklos atidarymui, uždarymui, rytinei, vakarinei rikiuotei ar kitai progai. Rikiavimosi vietą, laiką ir būdą nurodo stovyklos komendantas. Paprastai stovyklos rikiuotės vyksta stovyklos rikiuočių aikštėje, kur aikštės priekyje ant stiebo būna vėliava (vėliavos). Rikiuotės įprastai būna „U“ raidės formos, priešais vėliavos stiebus stovi stovyklos viršininkas, jam iš dešinės per žingsnį stovi stovyklos komendantas, rikiuotei vadovauja stovyklos komendantas. Vienetai į rikiuotės vietą įžygiuoja ir užima iš anksto stovyklos komendanto nurodytas vietas.

11.1.2. Paprastai stovyklų rikiuotės būna dvieilės ir trieilės, bet gali būti ir mišrios, t. y. kada mažesni vienetai rikiuojasi į dveiles, o didesni – į trieilis. Esant labai didelėms stovykloms, vienetai gali rikiotis ir vorų eilėmis, taip į rikiuotės aikštes sutalpinant daugiau dalyvių.

11.2. Stovyklos raportai

11.2.1. Raportavimas stovyklos komendantui

11.2.1.1. Raportams vykdyti komandą duoda stovyklos komendantas: **Stovykla „RAMIAI!“ – raportams pasiruošk, raportus VYKDYK!„** Raportus vykdyti pradeda pirmasis vienetas, stovintis dešiniame rikiuotės sparne (jei nebuvo nurodyta kitaip).

11.2.1.2. Vieneto vadovas rikiuotės žingsniu išeina iš rikiuotės vieną žingsnį, pasisuka kairėn, esant reikalui, vienetai išlygiuoja ir duoda komandą „RAMIAI!“, komandą „IŠSISKAIČIUOK!“ (nėra būtina), po to komanduoja: „Mūsų – ŠŪKIS!“, po šios komandos vienetas skanduoja vieneto arba iš anksto tai rikiuotei pasiruoštą šūkį. Vieneto vadovas, baigus skanduoti šūkį, pasisuka į stovyklos komendantą, trumpiausiu atstumu rikiuotės žingsniu prieina (pribėga) prie jo, sustoja per 3 žingsnius prieš jį ir pasisuka veidu į stovyklos komendantą.

11.2.1.3. Vieneto vadovas saliotuodamas mažuoju saliotu (stovyklos komendantas irgi saliotuoja mažuoju saliotu) raportuoja (raporte nurodo savo vieneto pavadinimą, dalyvaujančių rikiuotėje skaičių bei kas toks raportavo), pvz.: „Stovyklos komendante Sese (broli) Varde, Skautų tuntas stovyklos atidarymo iškilmingai rikiuotei išrikiuotas, dalyvauja 35 skautai, raportavo sesė (brolis) Varde!“ Stovyklos komendantas, išklauses raportą, atsako: „Sese (broli) Varde, raportas priimtas, LAISVAI!“

11.2.1.4. Vieneto vadovas pasisuka savo vieneto kryptimi ir rikiuotės žingsniu grįžta per žingsnį nuo savo vietos rikiuotėje, pasisuka dešinėn ir savo vienetai duoda komandą „LAISVAI!“ bei grįžta (stoja) į savo vietą rikiuotėje.

11.2.1.5. Vieneto vadovas gali paskirti kitą vieneto skautą, kad jis atvestų vienetai į rikiuočių aikštę ir raportuotų stovyklos komendantui.

11.2.2. Raportavimas stovyklos viršininkui

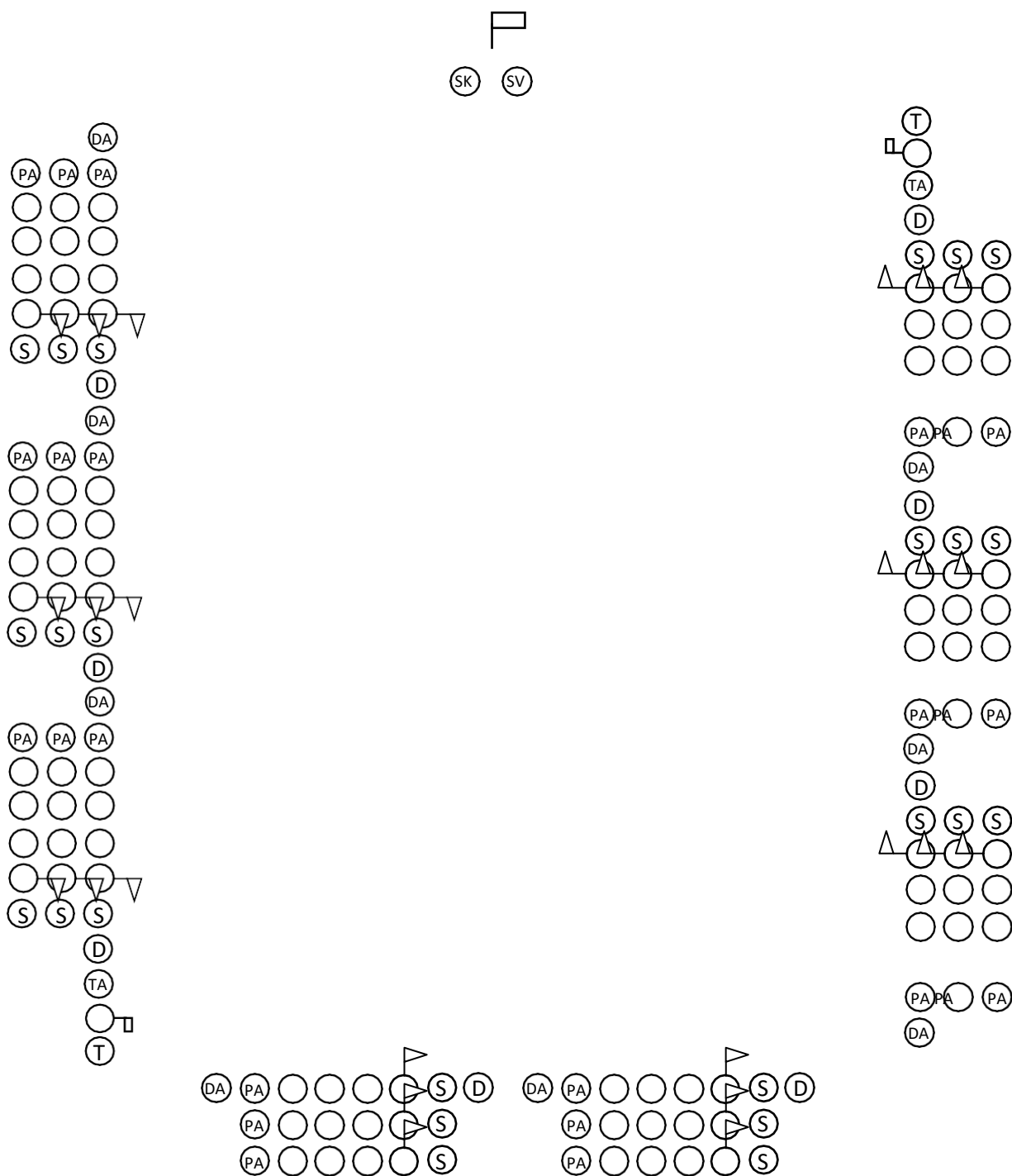
11.2.2.1. Stovyklos viršininkui raportuoja stovyklos komendantas, prieš tai priėmęs raportus iš vienetų vadovų ir, jei reikia, davęs komandą visiems rikiuotės dalyviams išsiskaičiuoti (tam, kad sužinotų rikiuotėje dalyvaujančių skaičių).

11.2.2.2. Raportuoti stovyklos komendantas pradeda, vienetai duodamas komandą „RAMIAI!“, žengia tris žingsnius tiesiai, sustoja, pasisuka į kairę, žengia žingsnį ir pasisuka į stovyklos viršininką ir, saliotuodamas mažuoju saliotu, raportuoja (raporte nurodo stovyklos pavadinimą, dalyvaujančių rikiuotėje skaičių bei kas toks raportavo), pvz.: „Stovyklos viršininke Sese (broli) Varde, LSS Didžiosios

11.4. Stovyklos rikiuotė trieilė

11.4.1. Kiek ir kokie vienetai stovės rikiuotės centre ir sparnuose, prieš rikiuotę nurodo stovyklos komendantas.

11.4.2. Trieilė (žr. 24 pav.) stovyklų rikiuotėms paprastai naudojama, kai yra didelis stovyklautojų skaičius. Toks rikiuotės būdas leidžia aikštėje sutalpinti daugiau dalyvių.

24 pav. Stovyklos rikiuotė trieilė (du tuntai ir dvi atskiros draugovės)

XII. VEIKSMAI RIKIUOTĖJE SU LIETUVOS VALSTYBĖS, LSS VĒLIAVOMIS IR GAIRELĒMIS

12.1. BENDROSIOS NUOSTATOS

- 12.1.1. Valstybės vėliava yra valstybės atributas, jos valstybingumo ir nepriklausomybės simbolis.
- 12.1.2. Vyriausybės nustatyto gedulo metu prie Lietuvos valstybės vėliavos pririšamas juodas gedulo kaspinas (apie 120 cm ilgio ir 10 cm pločio), kurio galai siekia vėliavos apačią.
- 12.1.3. Laikoma vėliava negali liesti žemės.

12.2. PAGARBOS ATIDAVIMAS

- 12.2.1. Pagarba su Lietuvos valstybės vėliava (palenkiant į priekį) nėra atiduodama.
- 12.2.2. Ceremonijų metu pagarba su LSS ar vieneto vėliava atiduodama palenkiant ją į priekį per ištiestą vėliavininko ranką.

12.3. LIETUVOS VALSTYBĖS VĒLIAVOS PAKĖLIMAS, NULEIDIMAS IR LANKSTYMAS

12.3.1. Bendrosios nuostatos

- 12.3.1.1. Lietuvos valstybės vėliavą pakelia (nuleidžia) vėliavų grupė, susidedanti iš mažiausiai 2 skautų.
- 12.3.1.2. Valstybinė vėliava yra keliamą, nuleidžiama stovyklose, sąskrydžiuose ar panašiuose renginiuose. Vėliavos kėlimo laiką nustato stovyklos viršininkas ar sąskrydžio, renginio vyresnysis (vėliavos pakėlimas atliekamas rikiuotės pradžioje, o nuleidimas rikiuotės pabaigoje).
- 12.3.1.3. Bet kuris iš skautų, pastebėjęs, kad per mažai įtempta Lietuvos valstybės vėliavos (kitų vėliavų) stiebo virvė ar vėliava susisukusi ir pan., nedelsdamas apie tai praneša vadovams.

12.3.2. Lietuvos valstybės vėliavos padėtis

- 12.3.2.1. Lietuvos valstybės vėliava iškeliamą iki vėliavos stiebo viršaus, išskyrus atvejus, kai vėliavą nurodyta iškelti iki 1/3 vėliavos stiebo aukščio. Kai nurodoma Lietuvos valstybės vėliavą iškelti iki 1/3 stiebo aukščio, pavyzdžiui, gedulo metu, pirmiausia ji iškeliamą iki stiebo viršaus ir tada nuleidžiama iki 1/3 jos stiebo aukščio.
- 12.3.2.2. Vėliava keliamą greitai, o nuleidžiama lėtai.
- 12.3.2.3. Jeigu gedulo metu grojamas (giedamas) himnas, tai 1/3 vėliava nuleidžiama tik jam pasibaigus.

12.3.3. Lietuvos valstybės vėliavos pakėlimas

- 12.3.3.1. Lietuvos valstybės vėliavą pakelia, nuleidžia vėliavų grupė, susidedanti iš mažiausiai 2 skautų.
- 12.3.3.2. Vėliavų grupei komanduoja rikiuotės vadovas, jei vėliava keliamą ne rikiuotės metu, vėliavų grupei komanduoja vėliavų grupės vyresnysis.
- 12.3.3.3. Rikiuotės vadovui sukomandavus: „vėliavininkai – Į VIETAS“, vėliavų grupės nariai išeina iš rikiuotės ir trumpiausiu atstumu rikiuotės žingsniu prieina prie vėliavos stiebo, sustoja, išlanksto ir pritvirtina (su karabinų pagalba arba specialiomis ant vėliavos prisiūtomis juostelėmis) Lietuvos valstybės vėliavą prie virvės (lyno). Vėliavą kelti pasiruošia skautas, kuris nenešė vėliavos (atsistojęs priešais vėliavos stiebą ir atsukęs veidu į jį), skautas (paskirtas vyresniuoju) laiko išskleistą Lietuvos valstybės vėliavą. Po rikiuotės vyresniojo komandos: „Lietuvos valstybės vėliavą – GERBK!“ visi rikiuotėje dalyvaujantis pasisuka į vėliavą ir gerbia mažuoju saliotu, o po komandos „vėliavą – KELK!“ skautas atsistojęs priešais vėliavos stiebą kelia vėliavą, skautas (paskirtas vyresnysis) laiko išskleistą Lietuvos valstybės vėliavą tol, kol ji išslysta iš jo rankų, saugodamas, kad vėliava nepasiektų žemės. Kai Lietuvos valstybės vėliava saugiai išslysta iš rankų, skautas atsistoja stovėseną ramiai ir saliotuoja mažuoju saliotu. Iškėlęs Lietuvos valstybės vėliavą skautas stiebo virvę užfiksuoja ir saliotuoja mažuoju

saliutu. Sugiedojus Lietuvos valstybės himną rikiuotės vyresnysis duoda komandą: „PAGERBTA!“. Vėliavų grupės nariai savarankiškai, trumpiausiu atstumu grįžta į savo vietas rikiuotėje.

12.3.3.4. Jei Lietuvos valstybės vėliavą reikia iškelti iki 1/3 vėliavos stiebo aukščio, po pakėlimo arba baigus skambėti himnui ji nuleidžiama iki tam tikros vietos.

12.3.3.5. vėliavų grupei gali būti nurodyta pritvirtinti vėliavą prie virvės (lyno) dar prieš rikiuotę (svarbu, kad pritvirtinta vėliava prie virvės (lyno) nelieštu žemės!), o vėliavą pakelti rikiuotės metu.

12.3.4. Lietuvos valstybės vėliavos nuleidimas

12.3.4.1. Rikiuotės vadovui sukomandavus: „vėliavininkai – Į VIETAS“, vėliavų grupės nariai išeina iš rikiuotės ir trumpiausiu atstumu rikiuotės žingsniu prieina prie vėliavos stiebo. Vėliavą nuleisti pasiruošęs skautas atsistoja priešais vėliavos stiebą ir atsisuka veidu į jį, skautas (paskirtas vyresniuoju) atsistoja greta. Po rikiuotės vyresniojo komandos: „Lietuvos valstybės vėliavą – GERBK!“ visi rikiuotėje dalyvaujantis pasisuka į vėliavą ir gerbia mažuoju saliutu, o po komandos „vėliavą – NULEISK!“ skautas atsistojęs priešais vėliavos stiebą nuleidžia vėliavą. Lietuvos valstybės vėliava yra nuleidžiama lėtai. Nuleidus vėliavą į aukštį, kad ją būtų galima pasiekti rankomis, vyresnysis skautas baigia saliutuoti. Pagavęs vėliavos kampus, grįžta į savo vietą. Vėliavos kampus ištempia taip, kad kaire ranka apačioje būtų laikomas raudonos spalvos audeklo kampas, o viršuje dešine ranka – geltonos spalvos audeklo kampas.

12.3.4.2. Vėliavų grupės skautai Lietuvos valstybės vėliavą sulanksto taip, kaip aprašyta 3.5. skirsnyje. Vėliavų grupės vyresnysis sulankstyta Lietuvos valstybės vėliavą perduoda rikiuotės vyresniajam ir vėliavų grupės nariai savarankiškai, trumpiausiu atstumu grįžta į savo vietas rikiuotėje.

12.3.5. Lietuvos valstybės vėliavos lankstymas

12.3.5.1. Lietuvos valstybės vėliavą lanksto du skautai. Vėliava paimama už kampų (pirmasis skautas laiko vėliavą taip, kad jo dešinėje rankoje būtų geltonos spalvos, o kairėje rankoje – raudonos spalvos vėliavos audeklo kampai, o antras skautas identiškai – priešais jį). Skautų rankos sulenktos per alkūnes, vėliava ištempta horizontaliai, juosmens aukštyje.

12.3.5.2. Vėliava lankstoma taip:

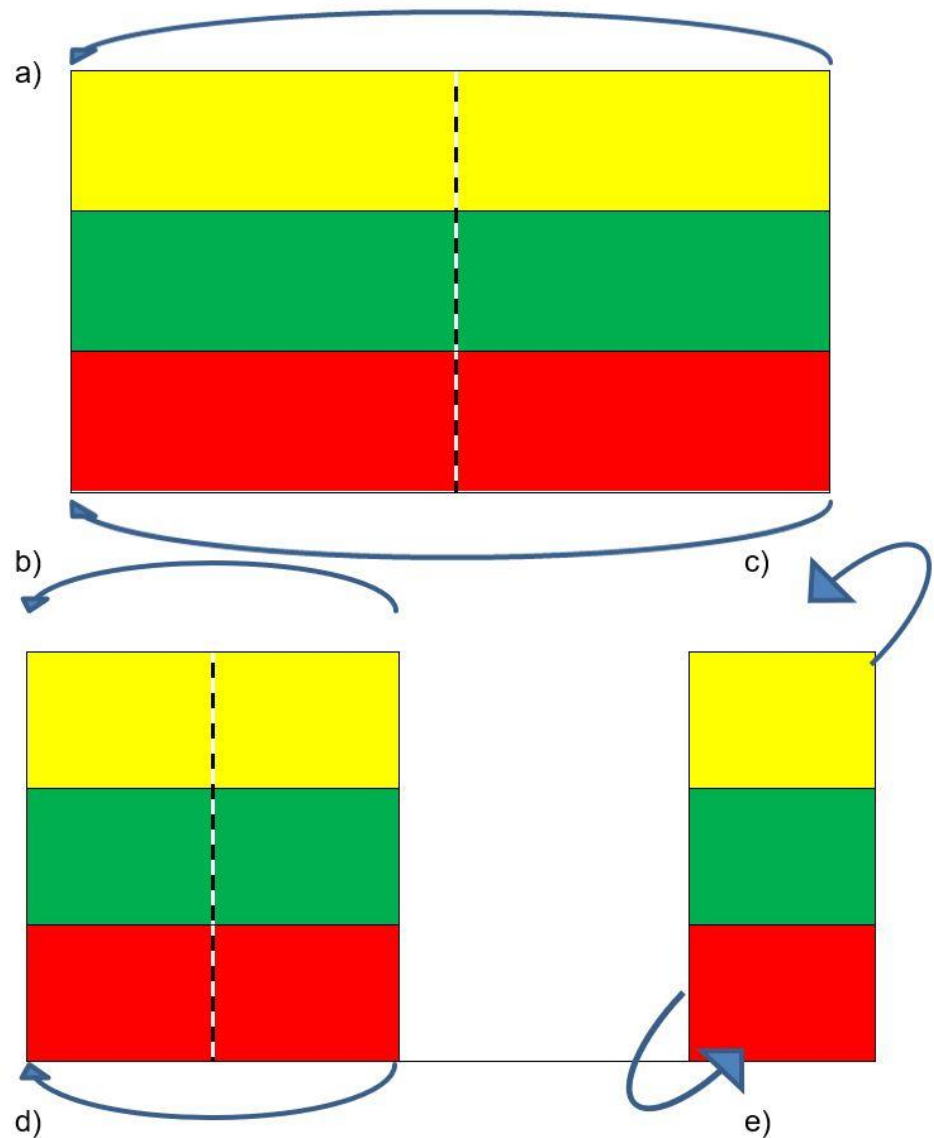
a. Abu skautai žengia po vieną pilną žingsnį į priekį, vėliavos kampus pirmasis skautas perduoda antrajam skautui (pečių aukštyje), vėliava perlenkiama pusiau (vėliavos padėtis – vertikali).

b. Pirmasis skautas paima perlenktos vėliavos kampus apačioje, žengia žingsnį atgal keldamas juos į viršų (vėliava ištempta horizontaliai, juosmens aukštyje), žengia žingsnį į priekį, perduoda vėliavos kampus antrajam skautui dar kartą perlenkdamas vėliavą pusiau (vėliavos padėtis – vertikaliai).

c. Pirmasis skautas abiem rankomis paima už geltonos spalvos audeklo kampų (kaire ranka už viršutinio kampo, o dešine ranka už apatinio audeklo kampo), antrasis skautas (įsitikinęs, kad pirmasis skautas tvirtai juos laiko) dešine ranka laiko viršutinį raudonos spalvos kampą, o nuleidęs į apačią kairę ranką paima už apatinio raudonos spalvos vėliavos kampo (vėliavos padėtis – vertikaliai). Pirmasis skautas žengia žingsnį atgal, kartu skautai įtempia vėliavą (vėliava ištempta horizontaliai, juosmens aukštyje, skautų alkūnės sulenktos 90 laipsnių kampu).

d. Pirma lankstomas geltonos spalvos audeklas. Pirmasis skautas geltonos spalvos audeklą į viršų nuo savęs perlenkia tris kartus (taip, kad geltona spalva užimtų 1/3 žalios audeklo spalvos). Sulanksčius vėliavos geltoną spalvą, tokius pačius veiksmus atlieka antrasis skautas su raudonos spalvos audeklu (pirmas perlenkimas su pusžingsniu, antras perlenkimas be pusžingsnio, trečias perlenkimas su pusžingsniu).

- e. Antrasis skautas paima vėliavą ir uždeda ją pirmajam skautui ant dešinės sulenktos per alkūnę rankos (rankų plaštakos ištiesios vertikaliai), vėliavos kampus nuleidžia į apačią, dešine ranka paima už raudonos spalvos audeklo viršaus, o kaire ranka – už geltonos spalvos audeklo viršaus.
 - f. Pirmasis skautas, ištraukęs dešinę ranką, ištiesia abi rankas į priekį po vėliavą (delnais į viršų), o antrasis skautas, pasukdamas vėliavą 90 laipsnių kampu, padeda taip jam ant ištiesių rankų, kad geltona audeklo spalva būtų ant dešinio rankos delno, o raudona – ant kairiojo, žengia žingsnį atgal, saliotuoja mažuoju saliotu, pasisuka ir nueina į iš anksto numatytą vietą.
- 12.3.5.3. Pirmasis skautas sulankstyta vėliavą perduoda ceremonijos vadovui (prieš paimant vėliavą saliotuojama mažuoju saliotu), žengia žingsnį atgal, atiduoda saliotuoja mažuoju saliotu, pasisuka ir nueina į iš anksto numatytą vietą (žr. 25 pav.).

26 pav. stovėseną su vėliava po komandos: „RAMIAI!“ (padėtyje prie kojos)

- 12.5.3. Veiksmai su vėliava po komandos: „Vėliavą ant peties – DĖK!“ (iš padėties prie kojos)
Pirmas veiksmas. Vėliavininkas dešinę ranką nuleidžia į apačią (dešinė ranka turi laisvai nuslysti vėliavos kotu žemyn), o kairė ranka tuo pačiu metu paima už vėliavos koto taip, kad dilbis būtų lygiagrečiai su žeme.
Antras veiksmas. Vėliava uždedama taip, kad jos audeklas būtų pilnai už dešinio peties. Dešinė ranka visiškai ištiesiama į priekį 45 laipsnių kampu, vėliavos kotas suspaudžiamas dešinės rankos pirštais iš viršaus.
Trečias veiksmas. Kairė ranka greitai prispaudžiama prie kairiojo šono (nuleidžiama staigiu judesiu į apačią ties šlaunies viduriu).
- 12.5.4. Veiksmai su vėliava po komandos: „Vėliavą žė – MYN!“ (iš padėties ant peties)
Pirmas veiksmas. Vėliavininkas kairė ranka paima už vėliavos koto (dešinio peties aukštyje).
Antras veiksmas. Vėliava pakeliama šiek tiek į viršų, puslankiu nuimama nuo peties taip, kad visas jos audeklas būtų dešinio peties priekyje, ir pastatoma ant žemės, atrėmus į dešiniojo bato priekį.
Trečias veiksmas. Vėliavininkas dešinę ranką kelia į viršų taip, kad alkūnė būtų priglausta prie šono ir sulenkta 90 laipsnių kampu lygiagrečiai su žeme (dešinė ranka turi laisvai slysti vėliavos kotu), kairę ranką tuo pačiu metu greitai prispaudžia prie kairiojo šono (nuleidžiama staigiu judesiu į apačią ties šlaunies viduriu).
- 12.5.5. Veiksmai su vėliava po komandos: „Žengte – MARŠ!“ (vėliavos ant peties)
Ši komanda gali būti duodama tada, kai vėliavų grupė stovi rikiuotėje, vėliavos paruoštos padėtyje ant peties (žr. 27 pav.).
Vėliavininkai žygiuoja be rankų mostų (kairė ranka prispausta prie kairės kojos šlaunies, iš šono ties viduriu).

27 pav. Vėliava ant peties

12.5.6. Veiksmai su vėliava po komandos: „Žengte – MARŠ!“ (iš padėties prie kojos)

Komanda prie kojos duodama išskirtiniais atvejais, kai vėliavininkui (vėliavų grupei) reikia nueiti trumpą atstumą, pvz.: vėliavos perdavimo ceremonijos metu arba pasisukti po komandos: „Kai – RĖN (Deši – NĖN)!“.

Po paruošiamosios komandos „ŽENGTE“ vėliavininkas dešinę ranką nuleidžia į apačią (dešinė ranka turi laisvai nuslysti vėliavos kotu žemyn), kaire ranka tuo pat metu paima už vėliavos koto taip, kad dilbis būtų lygiagrečiai su žeme, ir pakelia nuo žemės 5–10 cm.

12.5.7. Veiksmai su vėliava žygiuojant po komandos: „Pagarba deši – NĖN (kai – RĖN)!“ (iš padėties ant peties)

Ši komanda duodama tada, kai vėliavų grupė žygiuoja nešdama vėliavas ant peties.

Po vykdomosios komandos vėliavų grupė galvų nesuka, žiūri tiesiai priešais save, vėliavininkas, nešantis vėliavą, atlieka šiuos veiksmus:

pirmas veiksmas – kaire ranka paima už vėliavos koto dešinio peties aukštyje;

antras veiksmas – vėliava pakeliama šiek tiek į viršų ir puslankiu nuimama nuo peties taip, kad visas jos audeklas būtų dešinio peties priekyje, 45 laipsnių kampu į viršų (dešinė ranka šiek tiek atmeta atgal, o kairė ranka priekyje, sulenkta per alkūnę, laikoma prie vėliavos audeklo). Negalima laikyti taip, kad vėliava liestų žemę.

Pastabos: vėliavininkai, nešantys Lietuvos valstybės, Lietuvos valstybės istorinę ir užsienio valstybių vėliavas, komandos: „Pagarba deši – NĖN (kai – RĖN)!“ nevykdo.

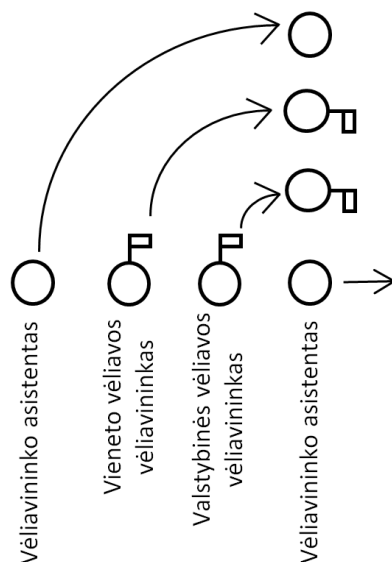
12.5.8. Veiksmai žygiuojant su vėliava po komandos: „PAGERBTA!“

Po komandos: „PAGERBTA!“ vėliavininkas perima vėliavą į padėtį ant peties, kaip aprašyta Nuostatų 4.3. skirsnyje.

12.5.9. Vėliavų grupės veiksmai po komandos, pvz.: „Dešiniu (kairiu) sukiniu žengte – MARŠ!“

Šiuos veiksmus vėliavų grupė gali vykdyti žygiuodama vietoje arba žygiuodama.

Po vykdomosios komandos „MARŠ“ vienu metu sukantis lygiuojama į dešiniajame (kairiajame) eilės sparne pasisukantį dešinėn (kairėn) skautą. Vėliavų grupė sukasi dešinėn (kairėn) tol, kol atsisuka veidu į naujos krypties frontą, po to pagal duotą komandą sustoja arba žygiuoja toliau (žr. 28 pav.).

28 pav. Vėliavų grupės veiksmas po komandos: „Dešiniu sukiniu žengte – MARŠ!“

12.5.10. Vėliavų grupės veiksmas po komandos, pvz.: „Kai – RĖN (Deši – NĖN)!“

Šiuos veiksmus vėliavų grupė gali vykdyti sustojusi vietoje, kai jai reikia pasisukti arba persirikiuoti pvz.: iš vorų eilės į eilę (vėliavos prie kojos).

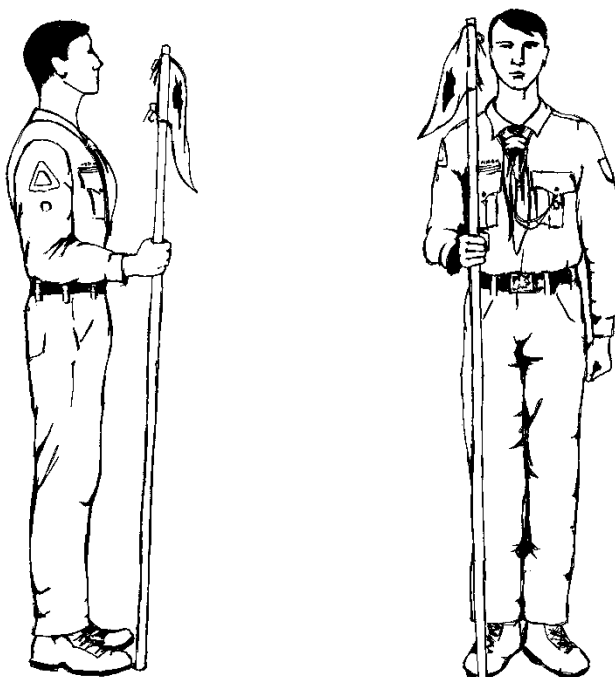
Po paruošiamosios komandos: „Kai – (Deši –)“ vėliavininkų nešamos vėliavos pakeliamos nuo žemės taip, kaip aprašyta nuostatų 4.6. skirsnyje.

Po vykdomosios komandos vienu metu sukantis lygiuojama į kairiajame (dešiniajame) eilės sparne pasisukantį kairėn (dešinėn) skautą. Vėliavų grupė sukasi kairėn (dešinėn) veidu į naujos krypties frontą ir sustoja.

12.5. VEIKSMAI SU SKILTIES GAIRELE

12.5.11. Padėtis su gairele ramiai

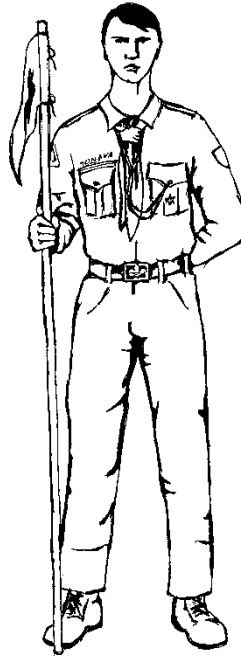
Gairelininkas po komandos „RAMIAI!“ gairelę pastato prie kojos (ant žemės, atremtą į dešiniojo bato priekį). Gairelę paimama dešinės rankos pirštais į kumštį. Dešinės rankos alkūnė, sulenkta 90 laipsnių kampu, priglaudžiama prie šono, dilbis lygiagrečiai su žeme. Kairė ranka prispaudžiama prie kairiojo šono (žr. 29 pav.).

29 pav. Padėtis su gairele ramiai

12.5.12. Padėtis su gairele laisvai

Gairelininkas po komandos „LAISVAI!“ kairę koją pastato pečių plotyje. Kairė ranka dedama už nugaros, truputį aukščiau juosmens, delnas suspaudžiamas į kumštį. Tuo pačiu metu dešinė ranka ištiesiama taip, kad gairėlė pasvirtų 30 laipsnių kampu į priekį (žr. 30 pav.). Jei gairelininkas stovi ne pirmoje eilėje, gairėlė į priekį paversti tiek, kad nesiremtų į priekyje stovintį skautą.

30 pav. Padėtis su gairele laisvai

12.5.13. Sukiniai vietoje

Gairelininkas atlikdamas sukinių vietoje po paruošiamosios komandos kilsteli gairėlę nuo žemės 10–15 cm ir, po vykdomosios komandos atlikęs sukinį, gairėlę, atremtą į dešiniojo bato priekį, vėl pastato ant žemės. Sukinį atlieka kaip aprašyta Rikiuotės nuostatuose.

12.5.14. Žygiavimas rikiuotės žingsniu

Eiti rikiuotės žingsniu pradedama po komandos „Žengte-MARŠ!“.

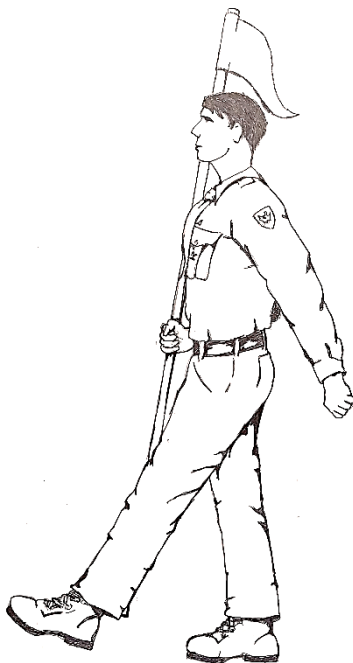
Po paruošiamosios komandos „Žengte“:

- gairelininkas dešinę ranką nuleidžia į apačią (dešinė ranka turi laisvai nuslysti gairėlės kotu žemyn), o kairė ranka tuo pačiu metu paima už gairėlės koto taip, kad dilbis būtų lygiagrečiai su žeme.

- gairėlė uždedama ant dešinio peties. Dešinė ranka sulenkta 45 laipsnių kampu, gairėlės kotas paimamas dešinės rankos pirštais į kumštį.

- Kairė ranka greitai prispaudžiama prie kairiojo šono (nuleidžiama staigiu judesiu į apačią ties šlaunies viduriu).

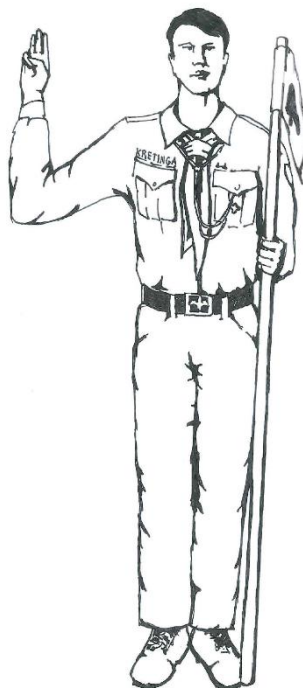
Po vykdomosios komandos „MARŠ“ žygiuojama kaip aprašyta Rikiuotės nuostatuose. (žr. 31 pav.).

31 pav. Rikiuotės žingsnis su gairele

12.5.15. Saliutavimas

Gairelininkas gairelę ima į kairę ranką, ir saliutuoja mažuoju ar didžiuoju saliotu kaip nurodyta rikiuotės nuostatuose (žr. 32 pav.).

32 pav. Padėtis su gairele gerbk

XIII.BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 13.1. LSS rikiuotės nuostatai įsigalioja nuo 2022-03-27.
- 13.2. Įsigaliojus LSS rikiuotės nuostatom, netenka galios visi iki šios datos galioję LSS rikiuotės nuostatai.